

- Навколишнє середовище і здоров'я людини : матеріали міжнародної наукової конференції. – Кам'янець–Подільський, 2008. – С. 90–94.
3. Гаврилянчик Р.Ю. Екологічний моніторинг вищої водної рослинності басейну річки Жванчик / Р. Ю. Гаврилянчик, І.А. Грубляк М.І. Козак // Сучасні проблеми збалансованого природокористування : Матеріали III міжнародної науково–практичної конференції. – Кам'янець–Подільський, 2008. – С. 91–93.
  4. Стан навколишнього природного середовища Хмельницької області у 2008 році. Матеріали до Національної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2008 році. - Хмельницький. – 2009 р.

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ м. КАМ'ЯНЦЯ-ПОДІЛЬСЬКОГО

Дубина О.Ф. – студентка 2-го курсу напрямку “Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування”

Керівник: Шелудченко Б.А. – професор кафедри моніторингу навколишнього середовища та збалансованого природокористування ПДАТУ

Процеси урбанізації території змінюють композицію природно-територіального комплексу (ПТК) [1]. Деформування структури ПТК є досить складними і вимагають нових підходів щодо методів їх аналізу [2]. Особливо це виявляється на територіях із складними природно-ландшафтними умовами, зокрема для м. Кам'янець-Подільського.

Старе місто Кам'янець-Подільського історично сформувалось в унікальних ландшафтних умовах. На півострові площею 121 га, утвореному омега-подібним меандром каньйону р. Смотрич з висотою скелястих берегів до 40 м. Острівна ізольованість в межах замкненого каньйону, поступове розширення скелястих схилів, що доповнюється двома спадищими мисами з північного та південного боку, високий мис із замковим комплексом із західного боку об'єднують старе місто з прилеглою територією у цілісний архітектурно-ландшафтний комплекс.

Викопні ресурси Кам'янець-Подільського району характеризуються нерудними копалинами, насамперед природними будівельними матеріалами. Цьому сприяють як кристалічні породи щита, так і осадові відклади. На заході району є декілька родовищ гіпсу (розробляється Кудринецьке), який використовують для меліорації ґрунтів, будівельних, медичних та інших потреб. З інших неметалевих корисних копалин в районі є поклади доломітів, трепелу, невеликі прояви флюориту, фосфоритів. Вапняки поширені по всій території району.

Рельєф Кам'янець-Подільського району надзвичайно складний. Південна частина району характеризується значною фрагментарністю, яка зумовлена мережею річкових долин, глибокими балками та ярами. Виявлені, як прояви процеси водної ерозії ґрунтів. Центральна частина району менш розчленована гідрографічною сіткою ерозійного походження в порівнянні з придністрянською частиною. Ріки, які протікають в цій частині характеризуються досить крутими схилами 40-50°.

Аналізуючи ландшафтні умови міста, необхідно виокремити узагальнені параметри композиції ПТГЕС з різними ознаками урбанізованої території. Таким узагальненим параметром може бути фрактальна розмірність опорного каркасу урбанізованої території [3, 4]. З метою аналізу динаміки територіальної композиції структури м.Кам'янець-Подільського методами фрактальної геометрії, виконано історичний аналіз збільшення площі сучасного міста, яке наведено на рисунку.

Рис. Карта історичного розвитку мікрорайонів м.Кам'янець-Подільського

Проміжний аналіз свідчить про складну організацію мікрорайонів, яка зумовлена історичними особливостями процесів розвитку промислового

виробництва, розселення, розвитку комунікаційних мереж соціально-культурної інфраструктури.

Висновок. Розроблена картографічна модель м. Кам'янця-Подільського є підставою для фрактального аналізу динаміки урбанізованого ландшафту міста.

Список використаних джерел

1. Адаменко О.М., Рудько Г.І. Екологічна геологія – Кам'янець-Подільський.: Манускрипт, 1998- 340 с.
2. Шелудченко Б.А.Методологія досліджень екосистем – Кам'янець-Подільський :В-во ПДАТУ, 2008 – 110 с.
3. Бахмат М.І., Шелудченко Б.А. Фрактальна інваріантність, як умова екологічної безпеки ландшафтів //36. наук. Праць ПДАТУ, 2013р. спец. вип."Сучасна проблема збалансованого природокористування ” – Кам'янець-Подільський: ПДАТУ, 2013 – С. 3-8.
4. Васик Л.С., Гаврилянчик Р.Ю., Шелудченко І.А. Міські екосистеми / за ред. Шелудченка Б.А.- Кам'янець-Подільський: ПДАТУ, 2010 – 136 с.
5. Мандельброт Б. Фрактальна геометрія природи (перевод с англ.) –М. : Ін-т комп'ютерних досліджень, 2002. – 656 с.

РОЗРАХУНОК САНІТАРНО-ЗАХИСНОЇ ЗОНИ ПП «КРАСИЛІВСЬКИЙ МОЛОЧНИЙ ЗАВОД»

Заволока О.О. – студентка 5-го курсу спеціальності «Екологія та охорона навколишнього середовища».

Керівник: Трач С.В. – доцент кафедри моніторингу навколишнього середовища та збалансованого природокористування ПДАТУ.

У 2010 році в атмосферне повітря Хмельницької області було викинуто забруднюючих речовин 83,826 тис. тонн, в тому числі від стаціонарних джерел забруднення – 19,144 тис. тонн, від рухомих джерел - 64,682 тис. тонн. Порівняно з відповідним періодом 2009 року кількість викидів шкідливих речовин збільшилась на 2,392 тис. тонн (2,9 %), в тому числі від стаціонарних джерел на 1,366 тис. тонн (7,1%), від рухомих джерел на 1,026 тис. тонн (1,6%).

Більшість виробничих процесів, зазвичай, пов'язані з шкідливими викидами в атмосферу, що призводить до негативних, іноді, незворотних змін у навколишньому середовищі, підприємство ПП "Красилівський молочний завод" є одним з забруднювачів повітря в Хмельницькій області, з огляду на це тема дипломної роботи є актуальною і своєчасною.

ПП "Красилівський молочний завод" знаходиться у м. Красилів Хмельницької області, за адресою: вул. Грушевського, буд.142.

Територія підприємства має форму неправильного багатокутника і межує:

на півночі - з землями ДП "Красилівбуд";

- на півдні - з землями УДПЗ "Укрпошта";

- на сході - з землями міської ради;